

Rum rumsupplevelse och rumslig sekvens

INLEDNING

Arkitektur är rummets konst.

Maison La Roche, Paris | 1925
Arkitekt: Le Corbusier

Foto: © Laura Nikkinen | 2018

Ett rum avgränsas från sin omgivning.

Ett rum bildas redan av en enda
avgränsande yta, som ett tak eller en vägg.

Rum skapas också av andra element, som
pelare och balkar.

Maison La Roche, Paris | 1925
Arkitekt: Le Corbusier

Foto: © Laura Nikkinen | 2018

Det finns
rumsskapande
ytor och element
både i naturen
och i den byggda
miljön.

Villa Mairea, Norrmark | 1939
Arkitekter: Aino och Alvar Aalto

Foto: © Laura Nikkinen | 2019

Exempel:

trädstammar

grenar

himmel, moln, lövverk

skogskanter, buskage

klippa, skär

pelare

balkar

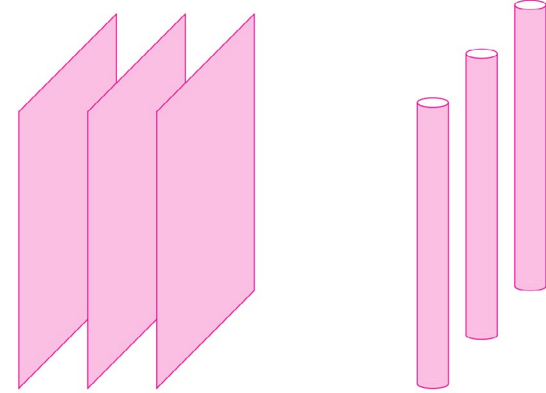
tak, skärmtak

vägg, väggskärm

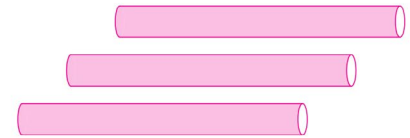
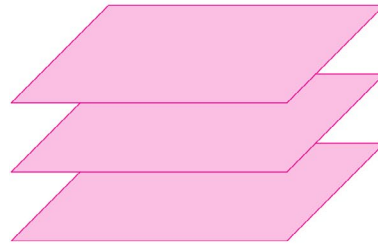
brygga, plattform

Rumsskapande ytor och element kan vara:

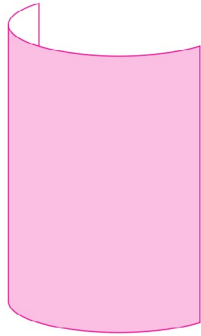
vertikala

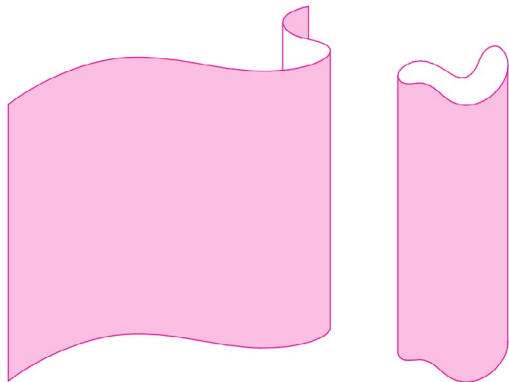
horisontella

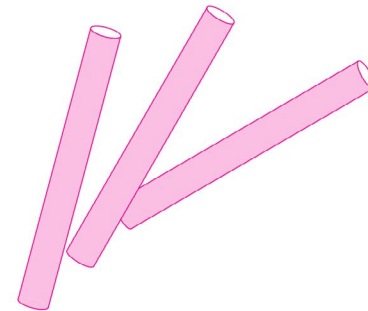
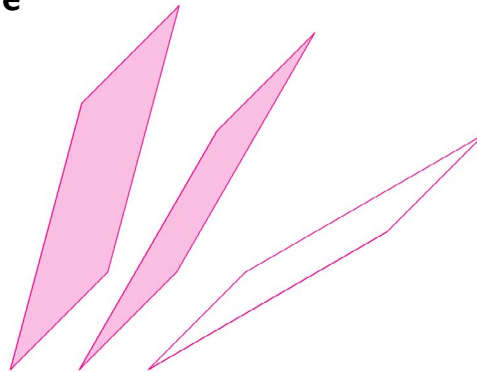
böjda

fria i formen

lutande

Vilka
rumsskapande
ytor och element
hittar du i
bilden?

Immeuble Molitor, Paris | 1934
Arkitekter: Le Corbusier och Pierre Jeanneret

Foto: © Laura Nikkinen | 2018

Rummet
avgränsas av
lodräta väggar
och pelare, och
av vågräta ytor:
golv, tak och
takfönster.

Immeuble Molitor, Paris | 1934
Arkitekter: Le Corbusier och Pierre Jeanneret

Foto: © Laura Nikkinen | 2018

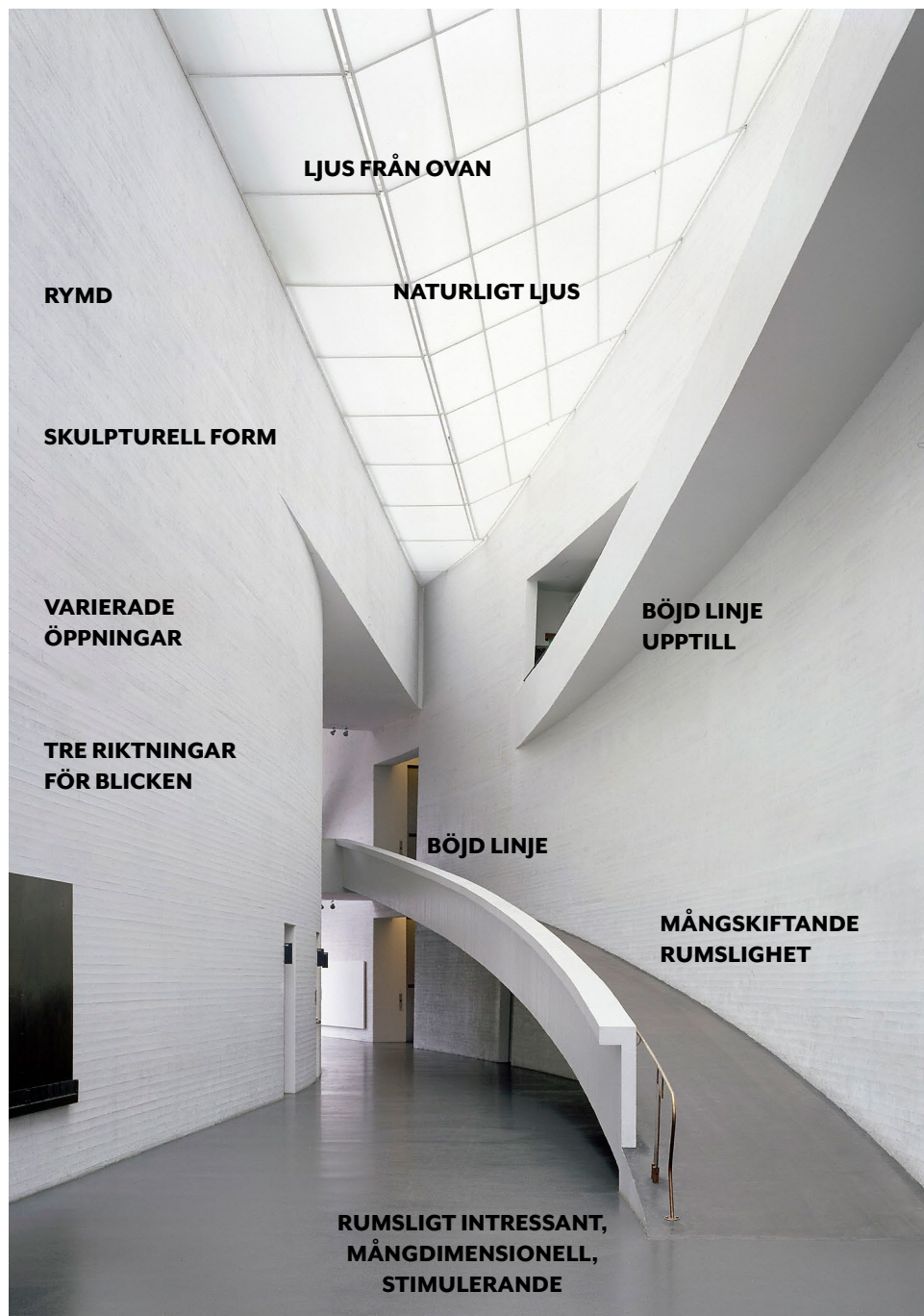
Studera en bildjämförelse av de två olika rummen på nästa sida.

**AULAN I MUSEET
FÖR NUTIDSKONST**

SJUKHUSKORRIDOR

Hur skiljer sig rummen från varandra?

Av vilka ytor och
element byggs
rummen upp?

BÖJD FORM

VIKT GLASTAK

UTSPRÅNG

RÄCKE

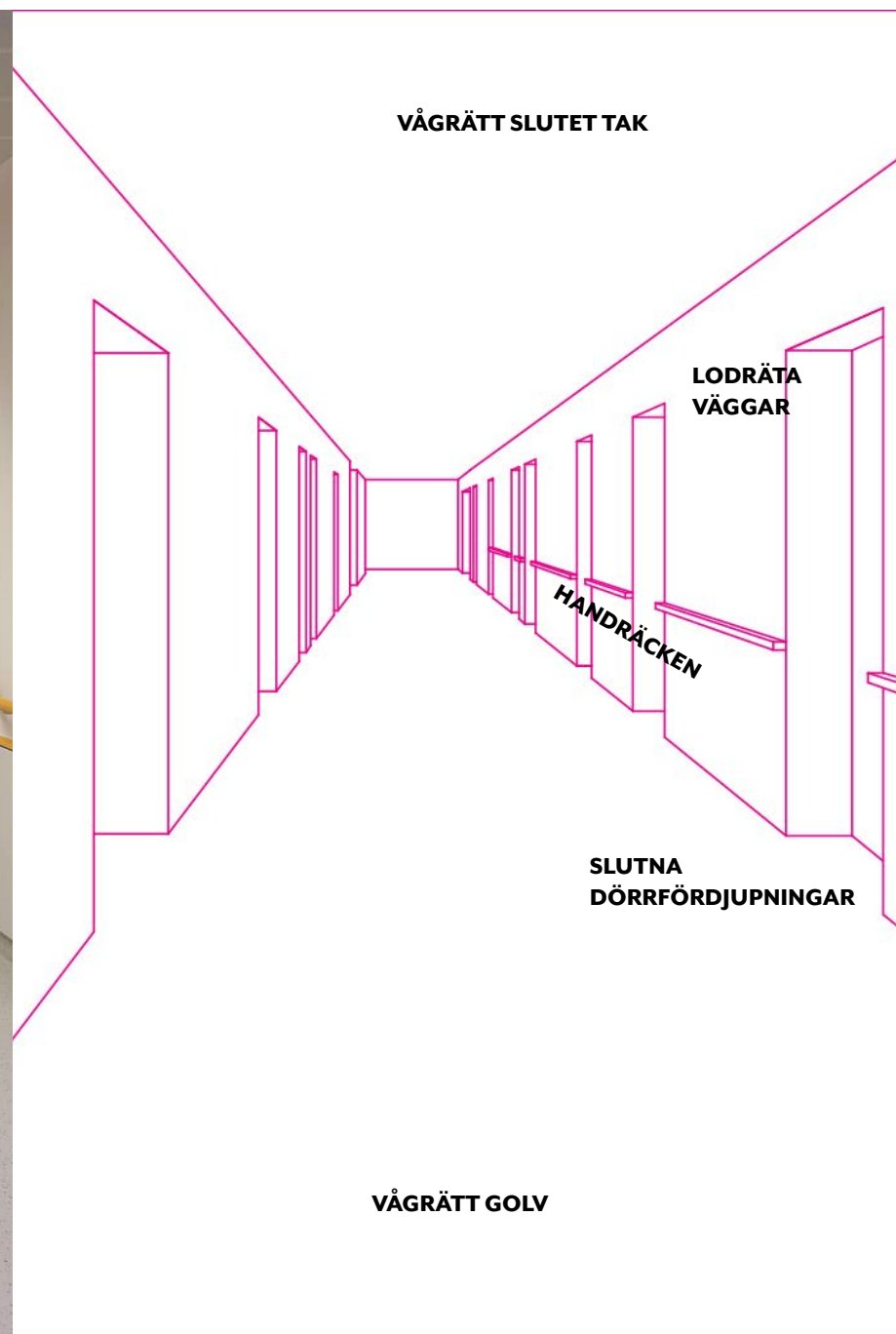
BÖJD VÄGG

LODRÄT VÄGG

RÄCKE

LUTANDE
YTA

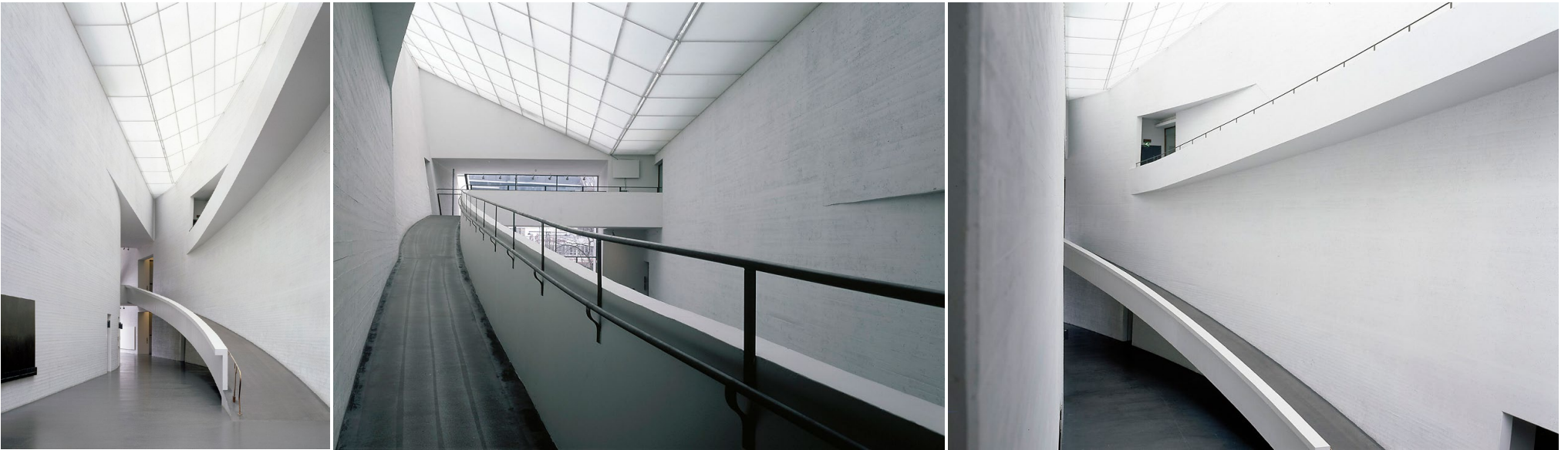
VÅGRÄTT GOLV

Vad är det som gör ett rum intressant?
Och vad gör det monotont?

Kan rumslig tristess eller monotonibland
vara något positivt? Varför?

*Från blickar som söker sig mot ljuset till beröringen av ytor,
från ekon som studsar från väggarna till materialens doft...*

Arkitektur upplevs med kroppen
– genom att röra sig i rummet
och uppfatta det med alla sinnen.

Ett rum ser ut, känns och låter olika
beroende på var i rummet du står.

1-3

Museet för nutidskonst Kiasma, Helsingfors | 1998

Arkitekt: Steven Holl

Foto: © Statens konstmuseum, Centralarkivet för bildkonst |

Joel Rosenberg (CC BY-SA 3.0)

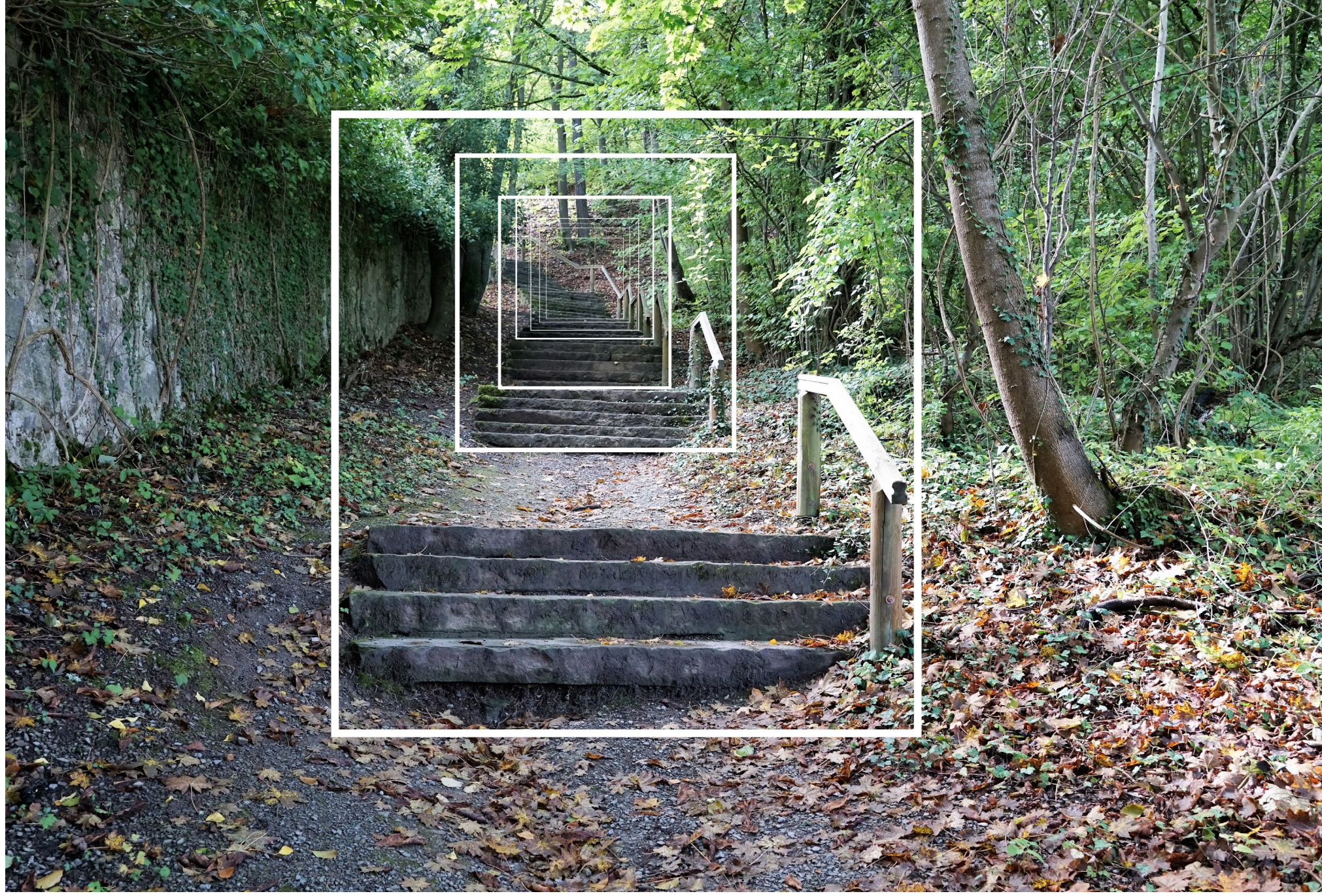
En rumslig sekvens består av två eller flera rum som är kopplade till varandra.

Utsikten från ett rum till ett annat
öppnar sig till exempel genom
en dörröppning eller ett fönster.

Maison La Roche, Paris | 1925
Arkitekt: Le Corbusier

Foto: © Laura Nikkinen | 2018

Rumsliga sekvenser kan också upplevas i naturen.

lövverk

vägg

trappa

räcke

trädstammar

buskar

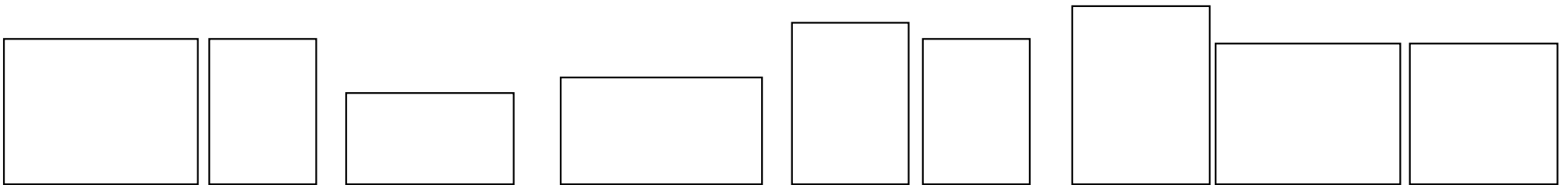
räcke

trappa

Denna stigande rumsliga sekvens skapas av rum som följer varandra och avgränsas av trappstegen och räckena. Den omgivande naturen och stenväggen ramar in sekvensen av rum.

På de nästa sidorna presenteras en vandring genom Pantheons rumsliga sekvens.

Pantheon är det bäst bevarade antika monumentet i Rom. Templet är särskilt känt för sin runda kupol, som är världens största kupol i armeringsfri betong.

Bilderna bildar en rumslig sekvens i form av en filmremsa eller en seriestripp.

Entrén, som markeras av pelare – **portiken**

Pantheon, Rom | 118–128 evt

Foto: © Pixabay | Tasos Lekkas

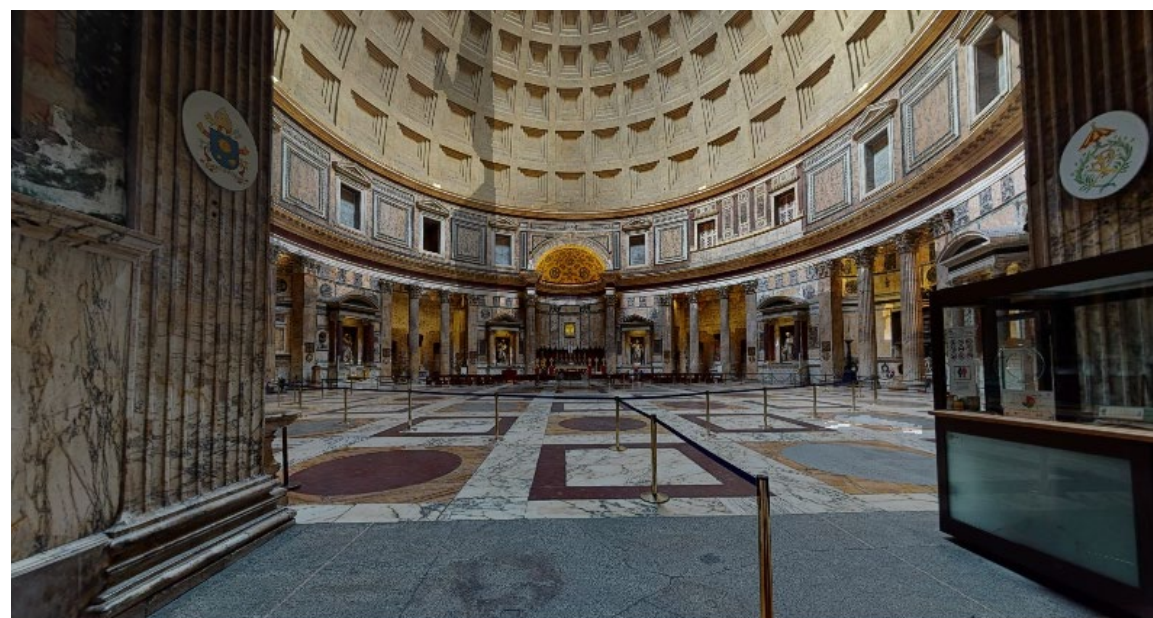
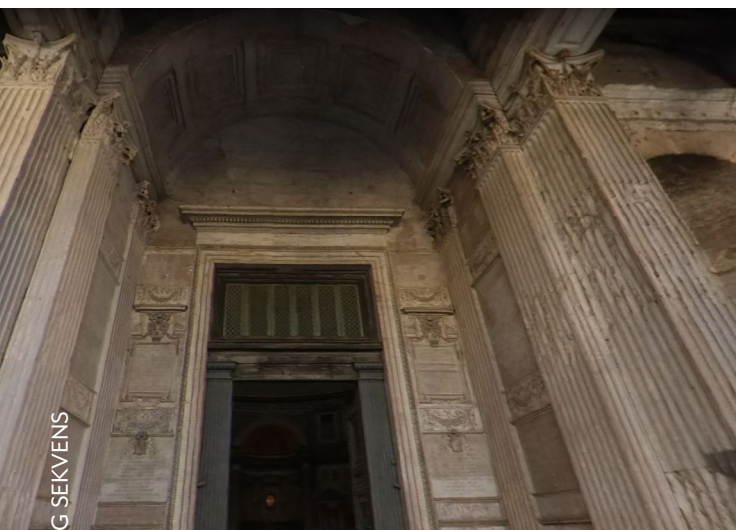

mellan pelarna

Pantheon, Rom | 118–128 evt

Foto: © Laura Nikkinen | 2017

ingången

mot centralrummet

Pantheon, Rom | 118–128 evt

Foto: © Virtual Tour del Pantheon | 2022

Länk: <https://www.pantheonroma.com/virtual-tour-pantheon/>

Pantheon, Rom | 118–128 evt

Foto: © Virtual Tour del Pantheon | 2022

Länk: <https://www.pantheonroma.com/virtual-tour-pantheon/>

interiören blir rund

Pantheon, Rom | 118–128 evt

Foto: © Laura Nikkinen | 2017

tillbakablick mot entrén och
dess valvbåge

Pantheon, Rom | 118–128 evt

Foto: © Pixabay | Jens Junge

det runda centralrummet –
rotundan – är lika brett som
det är högt

Pantheon, Rom | 118–128 evt

Foto: © Pixabay | Wikimediaimages

kupolen

Pantheon, Rom | 118–128 evt

Foto: © Pixabay | danhenncpa

Naturligt ljus
högsta stället – **oculus** – är på 43,4 meters höjd

Pantheon, Rom | 118–128 evt

Foto: © Pixabay | Tasos Lekkas

Vilket rum i din skola
är mest intressant och
mångdimensionellt?
Och vilket är det
tråkigaste och mest
monotona?

Vilken rumslig sekvens bildas på
vägen från ditt klassrum till skolans
huvudingång? Räkna upp de olika rum
som bildar sekvensen.

Trapphuset i Kannaksen lukio i Lahtis
utgör en rumslig sekvens som sträcker sig
mellan flera våningsplan.

Foto: © Laura Nikkinen | 2022

Bilduppgifter och länkar

sidan 2

Maison La Roche, Paris | 1925 | Arkitekt: Le Corbusier
Foto: © Laura Nikkinen | 2018

sidan 3

Maison La Roche, Paris | 1925 | Arkitekt: Le Corbusier
Foto: © Laura Nikkinen | 2018

sidan 4

Villa Mairea, Norrmark | 1939 | Arkitekter: Aino och Alvar Aalto
Foto: © Laura Nikkinen | 2019

sidan 7

Immeuble Molitor, Paris | 1934 | Arkitekter: Le Corbusier och Pierre Jeanneret
Foto: © Laura Nikkinen | 2018

sidan 10

Museet för nutidskonst Kiasma, Helsingfors | 1998 | Arkitekt: Steven Holl
Foto: © Statens konstmuseum, Centralarkivet för bildkonst | Joel Rosenberg (CC BY-SA 3.0) | länk: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kiasma_arkkitehtuuria.jpg

sidan 10

Sjukhuskorridor
Foto: © Piqsels (CC0) | länk: <https://www.piqsels.com/fi/public-domain-photo-zutm>

sidan 15

Museet för nutidskonst Kiasma, Helsingfors | 1998 | Arkitekt: Steven Holl
Foto: © Statens konstmuseum, Centralarkivet för bildkonst | Joel Rosenberg (CC BY-SA 3.0) | länk: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kiasma_8.jpg

sidan 15

Museet för nutidskonst Kiasma, Helsingfors | 1998 | Arkitekt: Steven Holl
Foto: © Statens konstmuseum, Centralarkivet för bildkonst | Joel Rosenberg (CC BY-SA 3.0) | länk: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kiasma_7.jpg

sidan 16

Maison La Roche, Paris | 1925 | Arkitekt: Le Corbusier
Foto: © Laura Nikkinen | 2018

sidan 17

Foto: © Pixabay | photosforyou
länk: <https://pixabay.com/fi/photos/vaellus-sein%c3%a4-portaat-kappeli-2794710/>

sidan 21

Pantheon, Rom | 118–128 evt
Foto: © Pixabay | Tasos Lekkas
länk: <https://pixabay.com/zh/photos/pantheon-italy-roma-rome-3695032/>

sidan 21

Pantheon, Rom | 118–128 evt
Foto: © Laura Nikkinen | 2017

sidan 22

Pantheon, Rom | 118–128 evt
Foto: © Virtual Tour del Pantheon | 2022
länk: <https://www.pantheonroma.com/virtual-tour-pantheon/>

sidan 22

Pantheon, Rom | 118–128 evt
Foto: © Laura Nikkinen | 2017

sidan 23

Pantheon, Rom | 118–128 evt
Foto: © Pixabay | Jens Junge
länk: <https://pixabay.com/no/photos/pantheon-roma-italia-kirke-tinning-457957/>

sidan 23

Pantheon, Rom | 118–128 evt
Foto: © Pixabay | WikimediaImages
länk: <https://pixabay.com/fi/photos/giovanni-panini-italialainen-835608/>

sidan 24

Pantheon, Rom | 118–128 evt
Foto: © Pixabay | danhenncpa
länk: <https://pixabay.com/fi/photos/kupoli-italia-pantheon-1729850/>

sidan 24

Pantheon, Rom | 118–128 evt
Foto: © Pixabay | Tasos Lekkas
länk: <https://pixabay.com/fi/photos/pantheon-rooma-italia-arkkitehtuuri-3638156/>

sidan 25

Trapphuset i Kannaksen lukio i Lahtis
Foto: © Laura Nikkinen | 2022

Materialet har producerat av informationscentret för arkitektur Archinfo 2022.

Upphovsperson: Laura Nikkinen

Redaktör: Eeva Astala

Sakkunniglärarna Seija Tikka från Savonlinnan Taidelukio och Kari Malinen från Kannaksen lukio har också deltagit i utvecklingen av läromaterialet.

Läromaterialet testades våren 2022 i Savonlinnan Taidelukio och Kannaksen lukio.

Tack till studerandena som medverkade i testerna; Anton Jokelainen, Mira Kangas-Hynnilä, Maria Kurola, Ronja Leppälä, Hanna Myller, Katariina Pesonen, Joanna Tynkkynen, Annika Viljakainen/Savonlinnan Taidelukio samt liris Aromaa, Iida Karinkanta, Anni Leino, Selma Nylund, Ella Ojanperä, Noora Remes, Kiira Uutela/Kannaksen lukio.

Läromaterialet har utarbetats i anslutning till Savonlinnan Taidelukios uppdrag för utveckling av bildkonstundervisningen i gymnasiet.

Materialet har översatts av Leif Pietilä / Käännös-Aazet Oy

Korrektur Joel Gräfning

Översättningen har beställts och utgivits av Stoff – Riksomfattande utvecklingsuppgiften i bildkonst.

ARCH
INFO INFORMATIONSCENTRUM
FÖR FINSK ARKITEKTUR

